

איתן פרנס

יו"ר איגוד חברות אנרגיה מתחדשת
בישראל

בזמן שמדינות העולם המפותחות נלחמות להפחית את הפליטות המזהמות, ממשלת ישראל בוחרת לייצר חדשות ומקדמת את הקמתה של תחנה פחמית חדשה באשקלון | צילום: ד"ר אבישי טייכר, מתוך אתר פיקיוויקי

תוכן זה הוא חלק מרב-שית. לחצו כאן לדיון המלא

ישראל סולרית או פחמית? הגיע הזמן להחליט

גיליון סתיו 2010 / כרך 1 (3)

3 בינואר, 2010

מדינת ישראל ניצבת בצומת דרכים ועליה להחליט על תרומתה למשק האנרגיות המתחדשות הבין-לאומי. צריכת החשמל לנפש בישראל דומה ואף גבוהה מהצריכה בחלק ממדינות אירופה. בתעשייה בישראל ובמשקי הבית טרם החלו ליישם שינוי תפיסה בכל הקשור לשימוש בחשמל ולנזקי הפליטות המזהמות. במדינה שבה פותחו דוד השמש, שהוא הבסיס לתחנות התרמו-סולריות וכן הטורבינה להפקת אנרגיה גיאותרמית, אשר בעזרתם נוצרים אלפי מגה-ואטים מעבר לים, עדיין אין ייצור ממשי של חשמל ירוק.

בזמן שמדינות העולם המפותחות נלחמות להפחית את הפליטות המזהמות, ממשלת ישראל בוחרת לייצר חדשות ומקדמת את הקמתה של תחנה פחמית חדשה באשקלון. איש לא העלה על דעתו להציע חלופה של ייצור חשמל ירוק. משוואת המחיר לבריאות הציבור צריכה לבדה להטות את הכף לטובת ייצור חשמל סולרי, אולם הסיבה לבחירה הפחמית הייתה ונותרה המחיר הקרקעי. איש אינו מוכן לקדם שימוש בקרקע. השמיים עודם כחולים ואת הפליטות המזהמות אין רואים. ובארץ טרם קמה שדולה ירוקה משמעותית שתפקח את עינינו.

במדינות מפותחות החלו להגשים יעדים שאפתיים של ייצור חשמל ממקורות מתחדשים, בחלקן חשמל ירוק אף מספק נתח ממשי מסל הצריכה. העיסוק בחשמל הפוסילי ובמחירו לבריאות הציבור ולסביבה מזין כלכלות חדשות, ירוקות, אשר אימצו את הטכנולוגיות הירוקות, היקרות, ובראשן את המערכות הפוטו-וולטאיות, אשר מפאת פשטותן היחסית וזמינותן, הפכו לגורם המניע צמיחה כלכלית.

עשרות רבות של תקנות הפכו משקי בית ועסקים בישראל לתחנות קטנות לייצור חשמל. במקום שהותקנה מערכת החל גם חיסכון ושונן הרגלי הצריכה. יש הטוענים, כי שם יש לעצור, על הגגות, וכל עוד לא מומש פוטנציאל הגגות, אין לרדת לקרקע. אך יש להבין, כי גם אם יתמלאו גגות הארץ במערכות פוטו-וולטאיות, לא יהא בכך די כדי להגשים את יעדי הייצור הלאומיים, שלא לדבר על חלקה של ישראל בהגשמת היעדים הבין-לאומיים. חלופה לתחנות פחמיות בוודאי שלא תצמח מכאן.

זה המקום לציין, כי תחום האנרגיה הפוטו-וולטאית מתפתח במהירות ולישראל יכולה להיות תרומה חשובה בתחום המחקר והפיתוח. לאחרונה, הפתיעה חברת הזנק מישראל את העולם הפוטו-וולטאי בממיר חדשני, המעלה לאין שיעור את פוטנציאל הייצור של המערכות הפוטו-וולטאיות. חברות הזנק חדשות החלו לקום, ואת פירות ההאצה אנו עתידים לקטוף כבר בעתיד הקרוב.

ישראל לא תוכל להוביל את הקדמה הטכנולוגית בתחום ללא יישום משמעותי של ייצור חשמל ירוק. קיים קשר ישיר בין היישום בפועל לבין צמיחת המו"פ. פתרונות וחידושים צצים כאשר עוסקים בבעיות, ואלו מתגלות רק כאשר יש יישום נרחב. אם בישראל לא יקום שוק משמעותי של ייצור חשמל ירוק לא נראה כאן נציגויות של חברות זרות, ההשקעות הזרות יוגבלו והפוטנציאל האדיר להפוך את ישראל למובילה עולמית במו"פ ידעך. זאת ועוד, גם פוטנציאל התעסוקה לאלפי עובדים מיומנים בתחום זה יתפוגג.

את האנרגיה המתחדשת יש לראות כמיכלול, כתופעה חברתית, אשר מגייסת משאביה מן הציבור להגשמת יעדים ציבוריים וחברתיים-כלכליים-סביבתיים. תחנות קרקעיות סולריות, שיוקמו בפריפריה, יתרמו לפיתוחה, יספקו מקומות תעסוקה, יפתחו יזמות מקומית ויפנו משאבים והכנסה פנויה למקומות שבהם הם נדרשים ביותר. עלינו לחשוב אל מחוץ לגבולות הגיאוגרפיים של מדינת ישראל, להשתתף במאמץ העולמי להפחתת הפליטות, לייצר חשמל ירוק וגם לעסוק בפיתוח פתרונות לעתיד. השימוש בקרקע לצרכים אלו אינו קריאת תיגר על ערכים מוגנים, אלא חלק מאתגר ההגנה על עולמנו.